

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Noblitziana memoria Cuius Hæred.

THEOGNIDIS,

PYTHAGO-

RÆ, PHO CYLIDIS, TYR

TÆI, SOLONIS, ET ALIORVM

POEMATA GRAECA.

Seminarij S. Monastij

I T E M.

HOMERIPVGNA RANA

RVM ET MVRIVM, SINGVLA, VT

Lector eruditus, et candidus fatebitur,

accurratè, & perspicuè reddita

carmine Latino

A

M. HIERONYMO OSIO

Turingo P. L.

VITEBERGÆ EXCVDE

bat Laurentius Schuenck.

Anno 1563.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

NOBILIBVS, AC STRE
NVISE, ET DOCTRINA CLARISS: D.
Venceslao à Wresowitz, & in Byfsitz,
Consiliario Imperatoris Ferdinandi, &
Cubiculario Sereniss: Principis Ferdinan
di, Austriæ Archiducis &c: & Fratri hui
ius germano D. Sebastiano in
Tauthouitz & Kystra, D N.
& Patronis suis colendis
Hieronymus O
sius. S. D.

V. Æ sunt causæ præ
cipue, quare in literis
multos versari debere
sapientes existiment,
Agnitio videlicet ve
ri Dei, & felix Rerū
publicarum administratio, quarum postes
rior prioris finis rectè perhiberi potest:
Etenim ab initio propterea propicius De
us voluit genus humanum congregari, vt
inter sese alter alterum doceret de pietas
te, de veris officijs virtutum, de Creator
re & conseruatore hominum & omnium
rerum, de miserijs huius vitæ, de spe futu
ri seculi, alijsq; rebus ad eterne salutis poss
sessionem

lesionem cognitu necessarijs. Et hi exigui congressus postea creuerunt, vt maiores coetus in vrbib. coirent, donec ad Regnorum Imperiorumque constitutionem ventum est.

Hæ administrationes omnes à Deo idcirco ab initio institutæ sunt, et idcirco ab eiusdem beneuola nobis clementia seruântur, vt ipsi seruiant, vt in Iesaja de Ecclesia dicitur : Reges erunt tui nutritores.

Iam id manifestum est sine doctis & intelligentibus viris in mediocrib. Rebus publicis parum rectè administrari. Eò autem Magistratus fuerunt beatiore, diuturnioresque, quò, qui eos gererent, doctiores & peritiores essent, & quò plus in sapientiæ inuestigatione profecissent. Eorù demum consilia, eorùque conatus salutare fuerunt, si accessit diuina benedictio, sine qua nihil, etiam inter eos, qui palmã virtutù præstantiæ, aut sapientiæ sibi merito vindicarent, felix ex omni parte fuit.

Plurimum certè debent omnes Respublicæ bonis literis, quod quàm suauiter, quàm pulchrè, quàm elegãter Callimachus his versibus in Hymno in Apollinem scripto indicat :

αι δε κρημα, θυοεντα πεδω λειθουσιμ ελαια,
ου λιπορ απολλωνορ αποσαζουσιμ εθουραι
ελλ' αυτω πανακειαμ, ου ασει δ' ωκεμ εκφναι
πρωκερ εραζε πεσωσιμ ακηρια παντ' εγενοντο.

Affirmat de vertice Apollinis fra-
grantissimum balsamum stillare. Quibus
verbis ostendit, omnia ibi esse secunda, vbi
bonę artes coluntur, dominari leges, res
etè distribui honores, seruari æqualitatem
contractuum, retineri dominia rerum, am-
icitias et mutuas conuersationes, florere
pacem, quam oleæ significatione veteres
ornabant. Quid, quæso, hoc statu est iu-
cundius? erit certè omnium summum bon-
num, si modò id, quod summum bonum
est, adsit, videlicet vera agnitio & celebra-
tio diuini nominis. Tale fuit decus totius
orbis terrarum vrbs Ierosolyma, cuius gu-
bernator summus ipse Deus fuit.

Iam hoc fateamur, literarum quoque
studia esse necessaria, ad veram doctrinã
de Deo conseruandam, & quasi fasciolas,
quibus inuolutus est tenellus puer, noster
Redemptor. Quanta fuerūt instructi do-
ctrina Prophete, Sacerdotes et Apostoli?

Certè citius abolebuntur pietatis semina,

na, si Ecclesiæ doctores excolere sese disciplinis honestis desinent. Ita neque alios rectè erudire, neque ipsi rectè discere poterunt, nisi fontes inspiciant, quos in lingua Hebræa, Græca & Latina feruari diuinitus constat.

Semper verò & apud omnes gentes **P O E S I S** in honore fuit. Nihil enim est dulcius, quod vehementius animos hominum percellat, & quasi extra sese rapiat, quàm sonorum, elegans, argutum & castum carmen, quo vel diuinæ laudes recitantur, aut res gestæ heroum celebrantur, quod ipsum Musarum proprium est officium, vt verissimè à Theocrito in Charitibus scriptum est.

καὶ τὸτο Διὸς κέραϊ μέλα, αἰ ἐναοιδόεις,
ὕμνημα θανάτῳ, ὕμνημα ἀγαθῶν κλέα ἀνδρῶν

Quantum Ethnica vetustas Homericæ poëmati tribuerit, notissimum est, præterea extat grauiſſimum iudicium Basilij de Poematibus Homeri & Hesiodi, πᾶσα μὲν ἡ ποίησις, inquit, τῶ ὁμήρῳ καὶ ἠσιόδῳ ἀρετὴ ὅτι ἔπαινον. Athenienses Poema Homeri annuatim populo recitari publicè curarunt. Pausanias autor est se in Helicone

opera Hesiodi in plumbo insculpta vidisse: ac Græci hunc Poetam soliti erant ediscere, quemadmodum nostri pueri certas preces ediscunt. Habuerunt etiam vel mediocres Poetæ suos Mœcenates ac Patronos omnibus temporibus in familijs summorum Principum, à quibus & in honore habiti fuerunt. Simonidem & Aeschylum Hieron Princeps Syracusarum magnificè. Anacreontem Teium Polycrates in delitijs habuit. Eurypides apud Archelaum Macedonem vixit et claruit. Antigonus Macedonum Rex Aratum Solensem coluit. Quanti Augustus Cæsar Virgilium fecerit, sermonibus & monumentis doctissimorum virorum celebratum est. Hæc eò commemorò, vt, quæ dignitas Poeseos omnibus seculis fuerit, ostendam. Etsi verò illis summis artificibus me nequaquam annuero, tamen inter eos me libenter refero, qui, quantum in hoc genere indefesso studio imitationis possunt, illud omne ad bonas & sanctas res carmine illustrandas conferunt. Res etissimè enim facere illi existimandi sunt, qui eo sine studia literarum colunt, vt sint
vsi

vsui & ornamento Ecclesie Christi, et re-
bus publicis : At contra deridendi & exe-
crandi potius, quam fouendi sunt, qui so-
lam delectationem et voluptates in literis
quærunt, aut ijs abutuntur, vt plerique
Poëtarum (de ijs, qui grauias & vtilia pos-
teris tradiderunt, non loquor) quorum
perniciosa potius, quam vtilis, cum iuuen-
tuti, tum alijs erit lectio.

Quare magis celebrabimus eos, qui sa-
cras odas scripserunt, vtilis pijs mètibus,
vt Nazianzenum, Nonnum, Apollina-
rem. Seommata, lusus lasciu, aut scurriles
infectationes ingenuos homines non dele-
ctant. Musæ, vt supra dictum est, casti-
tatem ac grauitatem amant, ac honestatē
à Poëtis requirunt: Spurcitiem & obles-
nitatem odio prosequuntur. Quamobrem
hoc dedi operam, vt mea Musa Deum so-
stem & autorem omnis sapientie celebra-
ret: eo consilio recens aliquorundam Græ-
corum Poëtarum scripta Latino carmine
accurratè reddidi, ac typis impressa pub-
licau. Quia verò veteribus Poëtis vsitatū
fuit ex ordinibus Principum deligere Pas-
tronos fautores, quorum autoritate Poe-
mata

mata commendarentur, secutus exemplū
illorum, quos imitandos sumpsi, v. Excel
lentiarum auspicio, Nobiles ac clarissimi
viri, hoc opus edere volui, quòd acerri
mum studium v. ex : in omnium artium
ac disciplinarum genere, eximius amor et
ga literas et earum Professores, grauissimū
iudicium de summis rebus, cum alijs vir
tutibus, quibus eminentis prorsus, vno om
nium ore, et eorum quidem maximè, quo
rum iudicia nos meritò admiramur, suspic
imus, ac sequimur, in inclyta gente Boie
mica prædicatur. Non dubito itaque,
quin et has meas lucubrationes ea sitis ac
cepturi voluntate, & clementia, qua bo
nas artes omnes profsequimini.

Offero ergo V. excellentijs mearum
operarum opus qualecunque, mèque &
mea studia . V. ex: debita cum obseruan
tia reuerenter commendo, ac oro Deum
æternum Patrem Domini nostri Iesu
Christi, vt Vestras ex: clementer Spi
ritu suo sancto regat, tueat
tur, & conseruet.

A M E N.

CANDIDO LECTORI

R I S.

CUM præter alios autores Græcos, & Theognidis sententias ijs enarrarem adolescentibus, qui me priuato præceptore utuntur, & horum aliquos ad artem Poeticam procliuēs, ac idoneos esse uena ipsorum ostenderet: ut ad exercitia Poëtica meo eos exemplo eò magis incitarem, Theognidis, aliorumq; Græca Poëmata Latino carmine ita quidem uerti, ut & uerba, & sententias autorum, quãtum omnino fieri potuit, disertè & perspicuè expresserim, ut non dubitem candidum, ac eruditum Lectorem fassurum esse, meam uersionem uel commentarij loco in hos scriptores esse posse.

Quanto uerò labore opus fuerit antè, quàm hoc præstare potuerim & propter obscuritatem sententiarum, & confusaneam earundem farraginem uerum sensum assequi, ac perspicuè reddere, lectores peritos artis Poëticæ, ac candore, & iudicio præditos iudices facio. Adeo autem suauēs, ac plenas doctrinæ sententias Theognis, Pythagoras, Phocylides, & reliqui tradiderunt, ut de eis iure dici illud Horatij posse uideatur: Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.

Hæc Poëmata cum ego, quo potui, Dei beneficio, carmine perspicuè reddiderim, spero hunc meum laborem adolescentibus literarum studiosis gratum, ac utilem fore. Vale candidè Lector, & meas has lucubratiunculas, qualescunq; boni consule.

imo uim libere & ueraciter
et confuse. N. M. S. li

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

ΤΥΡΤΑΙ

τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι, ἥ δὲ γέροντες,
 ἀργαλέω δὲ πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις.
 καὶ πύμθε καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποις ἀρίσμοι,
 καὶ παῖδ' ὠμὰ παῖδες νεώ. γῆϋθ' ὄξοπίσω.
 οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται, οὐδ' ὄνομ' αὐτῶ,
 ἀλλ' ὑπὸ γῆς πῆρ' ἐὼρ γίνεται ἀθάνατ' ἔθ.
 ὅρ' ὑπ' ἀρισεύοντα, μλίνοντά τε, μαρνάμενόν τε
 γῆς παρὶ καὶ παῖδ' ὠμὰ θούρητ' ἄρης ὀλέσθ.
 εἰ δὲ φύγοι μὲν κῆρα τακηλεγέθ' ἰσνάτοιο,
 νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν ἔνχ' ἔλοι,
 πάντες μὲν ἡμῶσιν ὁμῶς νέοι, ἥ δὲ παλαοί,
 πολλά δὲ τέρπνα παθῶν ἔρχεται εἰς αἰδῶ.
 γκράσκων δ' ἄσοισι μεία πρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν
 βλάπτει, οὐτ' αἰδῶς οὐτε δίκης ἐθέλει.
 πάντες δ' ἐν δῶκοισιν ὁμῶς νεοί, οἷ τε κατ' αὐτὸν
 εἶκοσ' ἐκ χώρης, οἷ τε παλαοτέροι.
 ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἀκρόν ἰκέσθαι
 περσάσθω, θυμὸν μὲν μεθιεῖς πολέμῳ.

τῶ αὐτῶ, ἢ καλλίνε.

μέγχις τοι κατὰ κείθε, κότ' ἀλκιμορ' ἔξετε θυμὸν,
 ὦ νέοι, οὐδ' αἰδῶσθ' ἀμφὶ πορικτύονας
 οὐδέ λίω μεδιέντες, ἐν εἰρῆνῃ δὲ δοκέετε
 ἦσθαι, ἔταρ πολέμῳ γαῖαν ἄπαυαν ἔχει.

καὶ τις ἀποθνήσκων ὑσατ' ἀκονίσσάτω.

τιμῆέν τε γάρ ὄβρι, καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
 γῆς πέρι, καὶ παῖδ' ὠμὰ κεριδίης τ' ἀλόχου.

δυσμετα

Hoc dolor acris agit iuuenes pereunte, senesq;
 Vrbs desiderio totaq; tacta gemit.
 Busto cuius honos manet, & sua fama nepotes,
 Natorumq; genus sera propago trahit.
 Nec decus huic clari perit ullo nominis auo,
 Quo, cum terra tegit, nescius ille mori est.
 Quem Mars praestantem, atq; ausum huius adire tua
 Pro patriæ orbe neci, progenieq; dedit. (multus,
 Effugit hæc quod si post acta pericula mortem,
 Victorem meriti gloria quanta manet?
 Hanc iuuenum magno dignatur honore, senumq;
 Turba, bonisq; orbem pluribus usus adit.
 Hunc senio curant confectum, ac lædere ciues
 Nolunt, & tribuunt iusq; fidemq; uiro.
 Cedunt huic iuuenes uicini, huic cana senectus
 Sponte locum, & sedem, cum uenit ille, suam.
 Astius ergo decet superare cacumina laudis,
 Praesentiq; geri pectore Martis opus.

Alia Tertia, est Callini.

Quò uirtus uestra usq; iacet, uigor unde redibit
 O iuuenes, hostem nil tolerare pudet?
 Ebria mens adeo est, ut uos in pace putetis
 Nunc positos, bellis cum loca nulla uacent.
 Ergo quis aduersum nunc arma capeisset in hostem,
 Et mittet moriens ultima tela manu?
 Laus est pro patrijs armari maxîma regnis
 Adserat ut natos, coniugijq; decus.

ΤΥΡΤΑΙ

Δυσμοίσιρ. θάνατος δ' ἐποτρύνει, ὅππότε κέρδι
 μοῖρα δ' ἐπικλώσῃ ἀλλά τις ἰδὺς ἴτω,
 ἔγχετο ἀναχόμευτο, καὶ ἔπειθ' ἀλκιμον
 ἔλσας τὸ πρῶτον μίγνυμνός πολέμῃ. (ἦτορ
 οὐ γὰρ κωε θάνατόν γε φυγεῖν εἰμαρμνίον ὄσιμ
 ἄνδρ', οὐ δ' εἴ προγόνων ἢ γυῖο ἀθανάτων.
 πολλάκι δ' ἴοπῆτα φύγον καὶ δ' ἴοπον ἀκόντων
 ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτῃ.
 ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔμπας δ' ἄμφω φίλο, οὐδὲ ποθανός,
 τὸν δ' ὀλίγο σθένεα καὶ μέγας λῦν ἔπειθι.
 λαῶ γὰρ ξύμπαντι πόδι κρατορόφροντο ἄνδρ' ὄσι
 διήσκοντο, ζῶν δ' ἄξι ἡμιθέων.
 ὅσσοι γὰρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιρ ὄρῳσιρ,
 ἔρθε γὰρ πολλῶν ἄξια μοῦνο ἔωμ.

τοῦ αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἦρα κληῖτο γὰρ ἀνίκητον γυῖο ἐσεῖ,
 θαρσῆτ', οὐπω ζεὺς ἀνχένα λοξοῖμ ἔχεα.
 μὴ δ' ἀνδρῶν πλοθῶν δαιμαίνετε, μηδὲ φοβῆσθε,
 ἰδὺς δ' ἐς προμάχους ἄσπετος ἄκρῃς ἐχέτω.
 ἐχθρὰν μὲν ψυχῶν θάνατον, θανάτῃ ἢ μελαίναν
 ἀνγαῖσιρ κῆρας ἠελίοιο εἴλας.
 ἴσε γὰρ ὡς ἄρεως πολυδακρύτῃ ἔργ' ἀρίσθηναι,
 εἴθ' ὁ δὲ γυῖο ἐδάκτυ ἀργαλέῃ πολέμῃ.
 καὶ μετὰ φθνγόντων τὲ δ' ἰωκόντων τ' ἐγγίεσθαι,
 ὡ νεοὶ ἀμφοτέρων δ' εἰς κόρον ἠλάσατε.
 οἱ μὲν γὰρ πολυμῶσι πρὸ ἀλλήλοισι μλύοντες,
 ἐς' ἀντοχεδίλῳ καὶ προμάχους ἰέναι.

πανυρῶ

Mors aliàs, non bella gerat licet, imminet ultrò,
 Cum Parca statuant, quem uoluère, diem.
 Muniti clypeo robustum pectus ahenò
 Obijciant hastas, cum furor arma mouet.
 Lege licet nulli fàtorum euadere mortem,
 Sit soboles superæ stirpis alumna licet.
 Forte minas belli, & stridentia tela per auras
 Qui fugit, hunc prensum mors necat atra domi.
 Sed nec amore pari urbs, nec desiderio excipit illum,
 Laudem ceu populi totius alter habet.
 Vrbs desiderio quo tota iacente laborat,
 Hunc & semideis annumerare solet.
 Ceu turrim ante oculos altam quem penè tuentur,
 Nam, multi poterant quæ minus, unus obit.

Alia Tyrtæi.

Que uos esse probent genus Herculeum, edite uires,
 Vobis ira Iouis nulla recusat opem.
 Agmine stipatas ne formidate cateruas,
 Dirigite in primos ærea scuta uiros,
 Temnite nunc animas, uitamq; efflare sub auras,
 Quas radij illustant Sole micante, iuuat.
 Martis opus dubio ferri lacrymabile casu
 Nostis, & hunc pugnas quæ iubet ira sequi:
 Sæpe fugam uisi dare, sæpe reducere palmam
 Estis, utroq; labor uos saturasse potest.
 Ergo manent casus cunctis qui uiribus omnes,
 Et, quos primus habet comminus ordo, petunt:

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

PHILIP. MELANTH.

Mus brevis & saliens in gurgite Rana palustri,
Dum nulla caussa praelia stulta cient:
Fulmineo pugnas Iouis ira fragore diremit,
Et tandem fugiens agmen utrumq; perit:
Sic modo dira serunt ex bellis bella Tyranni,
Nec res, sed cœcos armat utrinq; furor.
Pestiferiq; magis Thebana Sphinge Sophistæ
Verba uenenato friuola felle linunt.
Aspicit hæc uindex oculis Deus omnia iustis,
Nec, graue cum sparget fulmen, inermis erit.
Gnate Dei bonitate tua mala tanta leuato,
Et serues cœtus Christe regasq; pios.

ERRATVM.

Pag. A. facie 15. Versu 18. lege pro iam à.

Pag: B. facie 12. post Distichum tertium adde
hos uersus.

Tanta uiro nulli contingunt, quanta quis optat,
Fert impossibili sepe labore malum.

